

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญการประเมิน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดความมุ่งหมายไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต อีกทั้งยังสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามความมุ่งหมายดังกล่าว ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้และความสามารถในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดประสิทธิผลสูงสุด

อีกประการหนึ่งที่สำคัญที่ต้องดำเนินการไปควบคู่กับการศึกษา คือ สุขภาพอนามัย ทั้งนี้พบว่า ในปัจจุบันนี้การดูแลเอาใจใส่ให้ตนเองมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ อยู่เสมอเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตที่ดีในสังคมให้เป็นไปอย่างมีความสุข และยังเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติสืบต่อไป ดังนั้นการส่งเสริมอนามัยให้กับนักเรียนภายในโรงเรียนมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายจิตใจ จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทางด้านร่างกาย และจิตใจควบคู่กันไปโดยมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขและเป็นพื้นฐานการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนมีความเป็นเลิศทางวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว เป็นการจัดการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับหลักธรรมชาติในความแตกต่างกันของมนุษย์ เพราะเป็นการจัดการศึกษาที่ตั้งอยู่บนฐานความคิดที่ว่า “มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพหรืออัจฉริยภาพไม่แตกต่างกัน” หากได้รับการพัฒนาเหมือนกันก็จะเป็นเลิศในด้านที่ได้รับการพัฒนานั้นได้ แต่ก็เท่ากับว่าไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้เรียนที่มีศักยภาพหรืออัจฉริยภาพด้านอื่น ๆ ทำให้ผู้เรียนกลุ่มนี้ไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และถูกบังคับให้เรียนรู้เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากหรืออาจเป็นไปไม่ได้เลย ทั้งนี้อาจส่งผลต่อผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว และไม่มีโอกาสได้เรียนต่อก็จะมีความรู้ที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้เลย

ดังนั้น เพื่อให้การจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจึงสรรหาความรู้ที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียนและตามศักยภาพของแต่ละคน เพื่อเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพในอนาคต ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เล่นกีฬา เพื่อสร้างเสริมสุขภาพและพลานามัยที่ดี สร้างนิสัยรักกีฬา ใช้เวลาว่างให้เป็น

ประโยชน์ทางไกลอบายมุขและยาเสพติด ดังที่ สิทธิพงษ์ ปานนาค (2563: 106) ได้กล่าวไว้ว่า กีฬาฟุตบอลนั้นได้ถูกนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเคลื่อนไหวร่างกาย และผู้ที่เล่นกีฬาจะต้องยึดถือการปฏิบัติให้เป็นไปตามรูปแบบวิธีการเล่น กฎกติกา และระเบียบที่กีฬาแต่ละชนิดได้กำหนดไว้ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้กีฬาเป็นสื่อ สามารถนำรูปแบบของการเล่นกีฬาไปประยุกต์ใช้และสอดแทรกในเรื่องของการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยมุ่งเน้นให้เป็นไปตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ด้านของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรปัจจุบันที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนเรียนรู้ของโรงเรียนในระดับต่าง ๆ ทั้งนี้การใช้กีฬาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้เรียนสามารถกำหนดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้ คือ ด้านความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ด้านการใฝ่เรียนรู้ ด้านการอยู่อย่างพอเพียง ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านการรักความเป็นไทย และด้านการมีจิตสาธารณะ ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ด้านนี้มีความสอดคล้องและเกี่ยวข้องกันโดยตรงกับการมีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2558: 2) ที่ได้กล่าวไว้ว่า กีฬาฟุตบอลมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยทั่วไป เพื่อให้เป็นผู้ที่มีทักษะกีฬาฟุตบอล ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนการตระหนักและรักในอาชีพฟุตบอล สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความสามารถทางฟุตบอล มีความมุ่งมั่น ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาในกีฬาฟุตบอล มีคุณธรรม จริยธรรม และน้ำใจนักกีฬา และมีความสามารถในการปรับตัวและทักษะชีวิต นำไปสู่อาชีพทางฟุตบอล อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของโรงเรียนได้อีกทางหนึ่ง และประเด็นสำคัญ คือ เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน ฉะนั้นการจัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านทักษะกีฬา ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้แสดงออกอย่างเต็มศักยภาพ ในการค้นพบตัวเองเป็นความสามารถพิเศษที่ควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะกีฬาด้านฟุตบอล สู่ความเป็นเลิศอันจะนำชื่อเสียงมาสู่ประเทศชาติต่อไป

อย่างไรก็ตาม จากบริบทของโรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบทของจังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนจำนวนหนึ่งมีความสนใจและศักยภาพในด้านกีฬา โดยเฉพาะกีฬาฟุตบอล แต่ยังขาดโอกาสและการสนับสนุนอย่างเป็นระบบในการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร ครูผู้ฝึกสอน อุปกรณ์ และสนามฝึกซ้อม ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้สู่ระดับความเป็นเลิศได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ยังมีความ

คาดหวังว่าโรงเรียนจะเป็นแหล่งสนับสนุนให้บุคลากรสามารถพัฒนาตนเองในด้านที่ถนัดและสนใจ เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่การจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมทักษะเฉพาะทาง เช่น ฟุตบอล กลับยังขาดการติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม ทำให้ยากต่อการตัดสินใจของผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนและพัฒนาต่อเนื่อง นำไปสู่ความเสี่ยงในการบริหารงบประมาณอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของ โรงเรียนและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้อย่างแท้จริง ดังนั้น การศึกษาประเมิน โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม โดยใช้รูปแบบการ ประเมิน CIPPIest Model จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและ ปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทจริง และตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน

ดังนั้น การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม จึงเป็นการดำเนินการเพื่อให้ทราบว่าโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ ประสบความสำเร็จเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร งบประมาณเพียงพอกับการดำเนินการหรือไม่ ทั้งนี้ องค์ประกอบเหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินโครงการทั้งการประเมินเชิงปริมาณและการ ประเมินเชิงคุณภาพ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIest Model เนื่องจากรูปแบบการประเมิน แบบ CIPPIest Model นี้ เน้นการประเมินที่มุ่งเน้นการนำเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการ ตัดสินใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้าน ผลกระทบ ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ โดย รูปแบบการประเมินนี้มีลักษณะเป็นกลยุทธ์เชิงระบบสำหรับการปรับปรุงแต่ละมิติในการประเมิน มีความต่อเนื่องกันเป็นระบบตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของสิ่งที่ทำการประเมิน จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และประสิทธิภาพของสิ่งที่ถูกประเมินได้เป็นอย่างดี หากผลการประเมินต่ำกว่า เกณฑ์หรือไม่ผ่านเกณฑ์ในด้านใด จะได้นำข้อมูลเพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการจัดทำโครงการต่อไป

วัตถุประสงค์การประเมิน

1. เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านบริบท” ของ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
2. เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านปัจจัยนำเข้า” ของ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
3. เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านกระบวนการ” ของ โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

4. เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านผลผลิต” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น อันประกอบด้วย

4.1 เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านผลกระทบ” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

4.2 เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพ” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

4.3 เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านความยั่งยืน” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

4.4 เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ขอบเขตการประเมิน

การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ในครั้งนี้ ได้ปรับประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองซิป (CIPPiest Model) จากแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam & Others. 2007: 159) ใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ด้านความยั่งยืน ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ โดยมีขอบเขตทางการประเมินของโครงการ ดังนี้

1. การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีระยะก่อนดำเนินการ ระยะระหว่างดำเนินการและระยะหลังการดำเนินการ ใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ด้านความยั่งยืน ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ซึ่งมีขอบเขตทางการประเมิน ดังนี้

1.1 การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านบริบท” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินก่อนการดำเนินโครงการด้านความพร้อม วัตถุประสงค์ของโครงการ นโยบาย และความต้องการของหน่วยงานหรือสังคม

1.1.2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

- 1) ครูผู้สอน และครูผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 14 คน
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน

1.1.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพร้อม วัตถุประสงค์ของโครงการ นโยบาย และความต้องการของหน่วยงานหรือสังคม

2. การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านปัจจัยนำเข้า” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้แก่

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการด้านความเพียงพอ คน/บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

2.2 ผู้ให้ข้อมูล

- 1) ครูผู้สอน และครูผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 14 คน
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเพียงพอ คนหรือบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

3. การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านกระบวนการ” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินระหว่างการดำเนินโครงการด้านการวางแผน การดำเนินงาน การติดตามผล และประเมินผล

3.2 ผู้ให้ข้อมูล

- 3.2.1 ครูผู้สอน และครูผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 14 คน
- 3.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แผน การดำเนินงาน การติดตามผล และประเมินผล

4. การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านผลผลิต” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การประเมินหลังการดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

4.2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ผลการดำเนินโครงการ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

5. การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านผลกระทบ” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินหลังการดำเนินโครงการในด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในและภายนอก และคุณภาพของโครงการ

5.2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

5.2.1 ครูผู้สอน และครูผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 14 คน

5.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน

5.2.3 นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน

5.2.4 ผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ผลการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในและภายนอก และคุณภาพของโครงการ

6. การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพ” โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินหลังการดำเนินโครงการในด้านประสิทธิภาพด้านการจัดการ การดำเนินงาน และความพึงพอใจในการดำเนินงาน

6.2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

6.2.1 ครูผู้สอน และครูผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 14 คน

6.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน

6.2.3 นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 50 คน

6.2.4 ผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน

6.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินหลังการดำเนินโครงการ ในประสิทธิภาพด้านการจัดการ การดำเนินงาน และความพึงพอใจในการดำเนินงาน

7. การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านความยั่งยืน” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

7.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินหลังการดำเนินโครงการในการนำความรู้ หรือองค์ความรู้ไปใช้ในการพัฒนางาน-การดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ

7.2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

7.2.1 ครูผู้สอน และครูผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 14 คน

7.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน

7.2.3 นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน

7.2.4 ผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน

7.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การนำความรู้หรือองค์ความรู้ไปใช้ในการพัฒนางานการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ

8. การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล “ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ” ของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

8.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินหลังการดำเนินโครงการในการขยายผลต่อยอด การเผยแพร่ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการ

8.2 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

8.2.1 ครูผู้สอน และครูผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 14 คน

8.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน

8.2.3 นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน

8.2.4 ผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน

8.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การขยายผลต่อยอด การเผยแพร่ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ คณะครูและนักเรียน โรงเรียนวงใหญ่วิทยาคม ประจำปีการศึกษา 2564 แบ่งเป็น

1.1 ครู จำนวน 41 คน

1.2 นักเรียน จำนวน 603 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน แบ่งเป็น

2.1 ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา และครูผู้ดำเนินโครงการการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 14 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2 นักเรียน เป็นนักเรียนจากทีมสโมสรฟุตบอล โรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 50 คน

2.3 ผู้ปกครองของนักเรียน เป็นผู้ปกครองของนักเรียนจากทีมสโมสรฟุตบอล โรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 50 คน และ

2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2564 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 13 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

จากโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นในครั้งนี้ ผู้รายงานซึ่งเป็นผู้ประเมินได้กำหนดนิยามศัพท์เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ไว้ดังนี้

1. การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล หมายถึง การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจดำเนินการ โดยตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อสรุปหรือการวัดอย่างเป็นระบบของโรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองซิป (CIPP Model) จากแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam & Other, 2007: 159) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่พัฒนามาจาก CIPP Model ใน 8 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านบริบท (Context) หมายถึง การประเมินวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล ก่อนการดำเนินโครงการทั้งในด้านความพร้อมวัตถุประสงค์ของโครงการ นโยบาย และความต้องการของหน่วยงาน/สังคมของโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง การประเมินปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินงานโครงการเนื้อหาในการจัดกิจกรรม ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม ความพร้อมและความเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้องความพร้อมของทรัพยากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนวงใหญ่วิทยาฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยครูผู้สอน และครูผู้ดำเนินโครงการ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 ด้านกระบวนการ (Process) หมายถึง การประเมินขั้นตอนของการดำเนินงานโครงการ ได้แก่ การบริหารจัดการการจัดกิจกรรมตามโครงการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการกำกับติดตามประเมินผลโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1.4 ด้านผลผลิต (Product) หมายถึง การประเมินผลสำเร็จของการดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล ได้แก่ ด้านน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายภาพตามเกณฑ์ และด้านทักษะความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอลกับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

1.5 ด้านผลกระทบ (Impact) หมายถึง การประเมินผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากการดำเนินโครงการที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในและภายนอก และคุณภาพของโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1.6 ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลสำเร็จของโครงการที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ สามารถบรรลุและตอบสนองความต้องการหลังการดำเนินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1.7 ด้านความยั่งยืน (Sustainable) หมายถึง การประเมินผลการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จและคงอยู่อย่างต่อเนื่องในการพัฒนาและส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1.8 ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) หมายถึง ผลที่เกิดกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการถ่ายทอด ขยายผล ต่อยอด การเผยแพร่ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ขยายองค์ความรู้ไปสู่การดำเนินการในโครงการอื่นของสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่มาศึกษาดูงาน

2. โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จัดขึ้นอย่างมีระบบ มีเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความสนใจหรือมีความสามารถพิเศษด้านกีฬาฟุตบอล ให้ได้รับการฝึกฝน พัฒนา และยกระดับทักษะอย่างต่อเนื่องโดยใช้หลักการฝึกที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สนับสนุนด้วยทรัพยากร บุคลากร และการประเมินผลที่มีคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถสู่ความเป็นเลิศระดับสูง ต่อยอดสู่การแข่งขัน การเรียนต่อ หรือการประกอบอาชีพในอนาคต ตลอดจนเสริมสร้างสุขภาพ คุณธรรม

จริยธรรม และสร้างชื่อเสียงแก่องค์กรหรือสถานศึกษา ที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามขอบเขตของการประเมินของโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหาร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ

3. สมรรถภาพทางกายภาพ หมายถึง ผลที่เกิดกับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล ในด้านสัดส่วนของร่างกาย น้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพของร่างกายตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. ทักษะความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล หมายถึง ผลที่เกิดกับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล ในการมีทักษะกีฬาฟุตบอล ได้แก่ การเตะ การเตะ การหยุดลูก การโหม่ง การเลี้ยง และการยิงประตู ตามเกณฑ์ที่กำหนด

5. ความพร้อม หมายถึง ระดับของการเตรียมการในด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้านนโยบาย และด้านความต้องการของหน่วยงาน/สังคม ในการดำเนินการโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล

6. ความเพียงพอ หมายถึง การประเมินความพอดีของคน/บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นด้านปัจจัยนำเข้า

7. แผนการดำเนินงาน หมายถึง กำหนดการที่แสดงถึงเป้าหมาย รายละเอียดกิจกรรม งบประมาณ ระยะเวลาที่ชัดเจน การดำเนินงานจริง การติดตามผล และประเมินผล ในการดำเนินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม

8. ผลการดำเนินโครงการ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ทั้งด้านน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายภาพตามเกณฑ์ และด้านทักษะความเป็นเลิศทางด้านกีฬาฟุตบอล

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้โครงการที่สามารถพัฒนาทักษะด้านกีฬาฟุตบอลของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ มีการฝึกฝนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาศักยภาพเฉพาะทาง และสามารถต่อยอดไปสู่การแข่งขันในระดับสูง หรือเป็นแนวทางประกอบอาชีพในอนาคตได้

2. ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การฝึกกีฬาอย่างมีวินัย ส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย รู้จักแพ้ ชนะ ให้อภัย มีความ

อดทน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการมีคุณธรรม จริยธรรม และการใช้ชีวิตในสังคม

3. ลดพฤติกรรมเสี่ยงและสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับนักเรียน โดยการส่งเสริมกิจกรรมกีฬาจะ ช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ลดโอกาสในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขและยาเสพติด และยังช่วยเสริมสร้างสุขภาพกายและใจที่แข็งแรง